

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКА АКАДЕМІЯ “КРАЇНА ФРАНКІАНА”

25–28 травня 2016 р. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка приймав у своїх стінах учасників літературно-мистецької Академії “Країна Франкіана”. Це вже четвертий науковий форум у рамках Академії, на цей раз присвячений 100-річчю відходу Івана Франка у вічність. До участі в науковому зібранні були запрошені науковці з Києва, Львова, Івано-Франківська, Кривого Рога, Сум, а також Словаччини, Польщі, Австрії, Росії. Програма Академії була насиченою і різноманітною.

26 травня роботу наукової конференції “Іван Франко – письменник, учений, громадський діяч” відкрила ректор університету проф. *Н. Скотна*, наголосивши у своєму вітальному слові на важливості співпраці між франкознавцями не тільки України, а й Європи. На пленарному засіданні пролунали доповіді *М. Шалати* (Дрогобич), “Духовний велет України”, *М. Лежого* (Львів) “Художня проза Івана Франка: проблеми імагології”, *М. Мушинки* “Ровесник Івана Франка Никифор Лещишак та його збірка лемківських народних пісень” (Пряшів, Словаччина), *Б. Тихолоза* (Львів) “Сто років без Франка (одвертий лист до франкознавців, франколюбів та франкофобів”.

Учасники конференції працювали в чотирьох секціях (презентовано 38 доповідей), виголошені дослідження були присвячені найрізноманітнішим теоретичним і практичним проблемам франкознавства. У секції “Слово і нація у творчості Івана Франка” науковці заявили такі доповіді: *В. Дончик* (Київ) “З вершин і низин” Франкового націєбудівного духу”, *Р. Голод* (Івано-Франківськ) “Росія і Європа в системі геополітичного мислення Івана Франка”, *О. Вертії* (Суми, Львів) “Присутність Тараса Шевченка та Івана Франка у національній свідомості українців”, *Д. Дроздовський* (Київ) “Полістилізм у творчості Івана Франка як семіотичний і соціокультурний феномен”, *П. Іванишин* (Дрогобич) “Печать духу”: націософія Івана Франка в інтерпретації вісниківців”, *І. Набитович* (Дрогобич; Люблін) “Історія повсякденности та історія ментальностей у романах Івана Франка”, *О. Баган* (Дрогобич, Львів) “Постать Івана Франка в інтерпретаціях Дмитра Донцова”, *В. Винницький* “Перспективи лінгвістичних досліджень у науковій спадщині Івана Франка”, *П. Мацьків* (Дрогобич) “Галицько-руські народні приповідки” Івана Франка в контексті сучасних лексикографічних студій”, *Я. Яремко* (Дрогобич) “Новаторство Івана Франка як мовознавця-антропоцентриста”, *М. Зиможря* (Дрогобич) “Невідомі листи до Івана Франка: аспект німецько-української літературної взаємодії”, *І. Зиможря* (Ужгород) “Особливості німецькомовного епістолярію Івана Франка”.

Цікаві доповіді прозвучали на секції “Іван Франко та його сучасники”, яку відкрило повідомлення *Г. Бурлаки* (Київ) про дарчі написи на книгах із бібліотеки Івана Франка, *М. Гнатюк* (Львів) розкрив Віденські сторінки Івана Франка, *М. Ільницький* (Львів) розповів про дискусію з приводу поезії “Папі в альбом”. Тон диспуту задала доповідь *Я. Мельник* (Львів, Мюнхен), яка зосередилась на перехресних і неперехресних стежках життя і творчості Івана Франка і Михайла Павлика, *Б. Якимович* (Львів) говорив про І. Франка і М. Грушевського як будівничих української держави, у доповіді *М. Тригуб* (Львів), *Є. Пшеничного* (Дрогобич) мова йшла про І. Франка і О. Кониського, які стояли біля джерел оновленої “Правди”, а *М. Зубрицький* зупинився на творчих взаєминах І. Франка і В. Стефаника.

Найбільше доповідей закордонних гостей було виголошено на секції “Іван Франко і зарубіжний світ”. Значне зацікавлення викликала доповідь *А. Волдана* (Відень, Австрія), який проаналізував суспільство Львова у світлі повісті Івана Франка “Для домашнього вогнища”, у виступі *О. Бистрової* (Дрогобич) йшлося про інтерпретаційний переклад Іваном Франком творів Й.В. Гете, загальні проблеми термінологічного інструментарію сучасного франкознавства окреслив *Р. Мних* (Седльце, Польща), *С. Ковпик* (Кривий Ріг) заглибилась у поетику густативів творів грецьких пародистів (у перекладах І. Франка), *Д. Шимонік* (Люблін, Польща) запропонувала спробу аналізу публіцистично-літературної творчості І. Франка на сторінках петербурзького “Краю”, *Г. Сабат* (Дрогобич) виступила з порівняльним аналізом духовно-національних аспектів “Святовечірньої казки” І. Франка та різдвяної казки В. Винниченка “Дим”, *А. Борковський* (Седльце, Польща) поділився своїм баченням польськомовної поезії І. Франка, *В. Кемінь* (Дрогобич) зосередився на докторських студіях І. Франка у Віденському університеті, *О. Тоїчкіна* (Санкт-Петербург, Росія) подала своє розуміння творчого спадку І. Франка та Ф. Достоєвського, *Г. Грабієвська* (Дрогобич) звернулася до цікавих та важливих аспектів історії розвитку українського драматичного мистецтва, проаналізувавши рецензії Франка на сторінках польськомовного видання “Kurjer Lwowski”.

На історичній секції "Іван Франко і соціокультурне середовище Дрогобиччини другої половини XIX – початку XX ст." прозвучало 8 доповідей: *Л. Тимошенко* (Дрогобич) "Перша книга, видана в Дрогобичі (1887 р.)", *В. Галик* "Сільська Дрогобиччина в епістолярній спадщині Івана Франка", *Б. Лазорак* (Дрогобич) "Взаємини Івана Франка з редакціями дрогобицьких і самбірських газет (1870 – 1908 рр.)", *М. Галів* (Дрогобич) "Освітнє середовище Дрогобича в учнівські роки Івана Франка", *Ю. Стецик* (Дрогобич) "Іван Франко і дрогобицькі василіяни: чи можливий поступ у дослідженні проблеми?", *О. Петречко* (Дрогобич) "Класична філологія в гімназії імені Франца Йосифа: до постановки проблеми", *В. Шимонік* (Люблін, Польща) "Внесок Івана Франка в справу перебудови світу (суспільно-економічний аспект)", *С. Біла* (Дрогобич) "Методичні засади вивчення громадсько-політичної та творчої спадщини Івана Франка на уроках історії рідного краю".

Програму конференції органічно доповнили презентації нових наукових видань, зокрема презентація другого тому "Бібліотеки Івана Франка". Це фундаментальне видання, яке стало важливою подією у франкознавстві, готували науковці Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. У планах на найближчий час – видання ще двох томів. Присутні мали можливість довідатись про деякі подробиці "передісторії" видання від керівника проекту Г. Бурлаки – завідувача відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, яка поділилася принципами створення вичерпного бібліографічного опису особистої колекції книг І. Франка. Директор Лабораторії франкознавства та славістики Дрогобицького університету *Є. Пшеничний* схарактеризував видання як важливий внесок в українську національну культуру, звернув увагу на сумлінну роботу співробітників у науковому осмисленні та опрацюванні Франкової книгозбірні. Донині подібна робота ще не проводилася, прихід цієї книжки на український книжковий ринок вплине на розвиток видань такого стибу.

Н. Тихолоз ознайомила з першим найповнішим виданням творів сина Івана Франка, письменника і вченого, Тараса Франка в 2-х томах, яке вийшло в 2015 р. з нагоди 125-річчя від дня його народження. Видання репрезентує наукову, художню, мемуарну та епістолярну спадщину відомого українського діяча. До слова, на літературно-мистецькій Академії "Країна Франкіана" був присутній син Тараса Івановича – Роланд, який виголосив промову на громадській панасиді біля пам'ятника Іванові Франкові у Дрогобичі 28 травня. Онук Камен'яра розповів також про новостворений із його ініціативи Міжнародний фонд Івана Франка, головою правління якого він є.

Директор Інституту славістики Віденського університету А. Волдан демонстрував щойно видану німецькомовну книгу "Іван Франко та єврейське питання в Галичині". Видання – наслідок спільної праці колективу авторів. Важливою подією цьогорічної літературно-мистецької Академії "Країна Франкіана" було присвоєння звання доктора honoris causa Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка визначному українському вченому зі Словаччини Миколі Мушинці, доктору філології, члену Національної Академії Наук України.

У відзначенні 100-річчя пам'яті Івана Франка взяли участь і студенти університету. 25 травня була проведена конференція Наукового товариства студентів та аспірантів імені проф. Василя Надім'янова "Іван Франко та українська наука і культура XIX – початку XX сторіч", заслухано 12 доповідей. Крім того, студенти здійснили пішу ходу під гаслом "Стежки Івана Франка – дорога до знань" від садиби письменника у с. Нагуєвичі до корпусу філологічного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка у м. Дрогобичі. У рамках літературно-мистецької Академії "Країна Франкіана" відбулася презентація альбому-путівника В. Кордуби та В. Пилип'юка "Дрогобич Івана Франка", виставка з фондової збірки музею "Дрогобиччина" "Школа оо. Василіян в житті Івана Франка", виставка учнівських робіт "Дрогобич Івана Франка у творах юних художників".

27 травня українські та зарубіжні учасники "Країни Франкіани" відвідали Літературно-меморіальний музей Івана Франка у Львові. Для гостей провів екскурсію директор музею Р. Горак, який також презентував свою нову книжку "Бажав я для скованих волі... Біографія Івана Франка". Завершився науково-культурний захід 28 травня поїздкою до Нагуєвичів – садиби письменника.

Галина Сабат
м. Дрогобич

Отримано 9 липня 2016 р.

